

Rom 11, 22

22: Legg derfor merke til Guds godhet og strenghet: Overfor dem som er falt, strenghet, men mot deg, godhet, hvis du da fortsetter i hans godhet. Ellers vil også du bli hogd av.

Her innskjerper apostelen sin advarsel til de kristne i Rom. Dette gjør han ved først å vekke deres oppmerksomhet mot den store Gud, "Guds godhet og strenghet". Deretter mot den faren de ennå selv var i. Først oppfordrer han dem til å legge merke til "Guds strenghet", eller rettferdige dom "overfor dem som er falt". Denne Guds strenghet, slik den hadde rammet Guds eget og høyt benådede eiendomsfolk, burde jo virke en "hålsosam" oppvekking og frykt hos alle som så dette. Dernest minner han dem om "Guds godhet", Guds store og uforskyldte nåde i at han tok imot og rettferdiggjorde dem som var uverdige hedninger. Denne godheten burde jo fylle dem som hadde fått oppleve den, med bare ydmykhet og kjærlighet.

For det tredje minner han dem om hvor nødvendig det er at de "fortsetter i hans godhet", i den frie nåden, og ikke driver over i egenrettferdighet og vantro (slik det gikk med jødene). Og for det fjerde taler han med formanende ord til disse troende kristne om at det kunne hende også med dem at de kunne bli hogd av fra det oliventreet de nå var innpodet i. Dette er innholdet og sammenhengen i det verset vi nå har foran oss. Og dette var nok den sterkeste advarsel han kunne gi disse benådede kristne, mot hovmod. Men dette verset har også noen særdeles viktige lærdommer for oss alle. La oss nå tenke litt nærmere over disse! Paulus sier:

Legg derfor merke til Guds godhet og strenghet. Det er ikke noe som er viktigere for vår sjels frelse, for vår tro og vår gudsfrykt, enn at vi har et rett bilde av Gud. Spesielt av disse egenskapene: Hans "godhet" og "strenghet". Vé det menneske som har gjort seg opp et feilaktig bilde av Gud, av hvordan hans sinn og hans bud gjelder for oss! Har du tatt feil av Gud på disse områdene, da farer du vill her og i all evighet. Selv om du ikke kjenner alle sannhetene i Guds ord for øvrig, så kan likevel din sjel bli frelst, bare du har det rette bildet av Guds godhet og strenghet. Men oppfatter du disse feil, da blir hele din evighetsvei feil. Da lever du i en falsk innbilning her i livet - og ender med en forferdelig oppdagelse i døden; at du er evig fortapt. Pass derfor nøye på at du ikke har et falskt bilde av Gud! Mange mennesker gjør seg opp sitt eget bilde av Gud, slik de selv synes passer, etter sin egen forstand. Men nå er det ikke noe som er så falskt og bedratt som vårt eget hjerte og meninger, etter at den gamle slangen tok bort det rette bildet av Gud i syndefallet, og plantet sin gift i oss, sin egen løgnens ånd.

Så ser vi noen mennesker har dannet seg et bilde av Gud så mild og bøyelig at han er tilfreds med alt det de selv elsker, så han aldri blir vred og straffer dem. Mens andre igjen bærer på en forferdelig samvittighet. De har et bilde av Gud som bare en streng og forferdelig dommer som skal handle med

dem utelukkende etter deres egen fortjeneste, osv. Ja, vi opplever vel alle at hvis vi ikke passer på å holde øynene festet på Guds ord, så gjør vi oss mange forskjellige bilder av Gud. Det ene øyeblikket opplever vi ham så mild og nådig at vi ikke frykter for noen som helst synd -. I neste øyeblikk opplever vi ham streng og langt fra nådig, som om han aldri ville forlate noen som helst synd. Vi ser at det ikke er noe så falskt og vaklende som vårt eget hjerte, og våre tanker om Gud.

Derfor er det ikke noe som er mer nødvendig enn at vi stiller oss skeptiske til, og forkaster alle våre egne tanker og meninger om Gud. Og tar vårt bilde av ham bare fra hans eget ord. Men ikke alt Guds ord er like klart. For å få det rette synet på Guds ord, vil det da være til stor hjelp om vi flittig tar for oss de store, åpenbare bevisene på Guds sinnelag. I Ordet ser vi dette åpenbart i nådens gjerninger, og i strenghet i den måten Gud har handlet med menneskene i tidligere tider. Selv om jeg skulle kunne misforstå enkelte uttrykk i Skriften, så skulle de talende eksemplene kunne lede meg til det rette. I disse eksemplene kan en jo med egne øyne se Guds sinnelag overfor menneskene. Derfor roper nå Paulus ut, etter at to store eksempler er blitt vist like foran: "Legg derfor merke til Guds godhet og strenghet!". Altså den vi ser i hans dom over de vantro jødene, og i hans nåde mot de uverdige hedningene.

Legg da først merke til strengheten overfor dem som falt, altså Guds eget eiendomsfolk. Husk på hvilke store fordeler og fortrinn de hadde framfor alle andre folk på jorden. De var barn av de troende fedrene, "dem tilhører barnekåret, herligheten, paktene, lovgivningen, gudstjenesten og løftene" (kap. 9: 4-5). Og Paulus sier om dem som gikk ut fra Egypt, at "alle ble døpt til Moses i skyen og i havet, alle spiste de den samme åndelige mat, og alle drakk den samme åndelige drikk. For de drakk av den åndelige klippen som fulgte dem, og den klippen var Kristus" (1Kor 10: 2-4). Og likevel, da de falt fra Herren lot de seg ikke advare, omvendte seg ikke og opphøyet Sønnen, men forkastet ham som var Israels trøst. Og da var det ikke noe som kunne hjelpe dem, hva de så enn fant på for å tekkes Gud. All deres gudstjeneste, alle deres offer og bønner var forgjeves. Nå måtte de gå fortapt. Og hva var det Herren Gud da gjorde med dem?

Først forblindet han dem, og forherdet hjertene deres så de ikke kunne se med øynene eller høre med ørene (v. 8-10, Mat 13: 13-15). Deretter sopte han dem bort som med en storm fra deres eget land, lot byen deres bli ødelagt, lot mesteparten av folket omkomme på forferdelig vis, og spredte dem som overlevde ut over hele jorden. Se Guds strenghet over dem, som straff! Les hvor forskrekkelig det foregikk da Jerusalem ble ødelagt, og om de forferdelige lidelsene som gang på gang rammet jødene. Vi hører f. eks. at en jødisk familiefar i ren og skjær barmhjertighet tok livet av sin kjære kone, sine barn, og til sist seg selv, for at de skulle slippe den forferdelige behandlingen fienden deres utsatte dem for. Når en da tenker på at ikke en fugl skal falle til jorden uten at det er vår himmelske fars vilje, så kan en undres over at Guds hellige vrede kan være så gruffull. Men Gud er overmåte stor i alt - også i sin straffende rettferdighet.

Først har han gjennom lange tider øst ut over folket utallige velgjerninger av åndelig og legemlig velsignelse. Stadig har han på ny kalt dem til omvendelse og tilbudt dem sin nåde. Men alt er forgyeves, alt blir bare foraktet. Da kommer omsider hans time, når han utøser sin forskrekkelige vrede over dem. Slik ser vi Gud handle gjennom alle tider og med alle folk. Og det er skrevet til advarsel for oss. At vi er døpt til Kristus, at vi har og kjenner alt Guds ord, at vi går i kirken og til Herrens nattverd, at vi deltar i mye kristelig aktivitet, avskyr mange grove synder og oppfører oss som kristelige mennesker -. Ikke noe av dette kommer til å bli noen hjelp for oss hvis vi ikke lar Herrens kall til omvendelse og tro slippe til hos oss, hvis vi ikke av hjertet omvender oss til Kristus, og blir hans disipler og etterfølgere gjennom hele livet.

Nei, alt det vi av Guds nåde har mottatt av ham, vil bare øke den vredens dom som venter oss, når vi ikke tok imot, og brukte alt sammen i lydighet mot Herrens ord. Da vil forherdelsens dom også ramme oss, så vi fortsetter et liv i frekke synder og til sist dør i våre synder. Slik er Guds strenghet over dem som forakter ham. Men hvis vi derimot "hörsammar" (åpner ører og hjerte for) Herrens røst og omvender oss til ham i tro og helliggjørelse, da blir alle syndene våre tilgitt og forlatt, såvel de største som de minste. Da får vi en evig nåde. Det lærer vi av det andre eksemplet apostelen gir oss her. Han sier:

Legg derfor merke til Guds godhet ... godhet mot deg, hvis du da fortsetter i hans godhet. Guds "godhet" skildrer Guds kjærlige sinnelag, som alltid først og fremst søker å gjøre oss godt, tilgi og hjelpe oss. Men finnes det noe menneske som noen gang, her på jord, er i stand til virkelig å fatte og tro Guds godhet? Nå må vi virkelig også vokte oss for noen gang å tenke og vurdere dette Guds sinnelag ut fra egne meninger og følelser. Her må vi tvert imot alltid bare dømme etter Herrens egne ord, og de store bevisene på hans godhet som han allerede har gitt oss. Og det eksemplet på Guds godhet som holdes fram for oss her, er dette at hedningene ble tatt opp i Guds rike. Hva hadde vel disse utrettet, så de fortjente så umåtelig stor nåde? Nei, hedningene kunne ikke på noen som helst måte ansees verdige til dette.

Paulus har nevnt at de ikke en gang jaget etter rettferdighet (kap. 9: 30), men at de tvert imot var "fulle av all slags urettferdighet, seksuell umoral, usselhet, grådighet og ondskap. De er fulle av misunnelse, mord, strid, svik og falskhet. De ble slike som setter ut rykter, baktalere, gudshatere, voldsmenn, stolte, skrythalsere, de finner på all slags ondt, de er ulydige mot foreldre, uforstandige, upålitelige, uten naturlig kjærlighet, de vil ikke tilgi, de er ubarmhjertige" (kap. 1: 29-31). Slik var hedningene. Og likevel, så snart de "hörsammade" evangeliets ord (hørte evangeliets ord, og lot det innta hjertet), falt ned for Gud og mottok nåden i Kristus, så ble de straks benådet. De ble tvettet rene, gjort rettferdige, tatt opp som Guds barn og arvinger, ja "medborgere med de hellige, og Guds husfolk". Paulus sier i Ef 2: 5-6 at det var på et tidspunkt da vi "var døde i våre overtredelser, at han gjorde oss levende sammen med Kristus og oppreiste oss sammen med ham og satte oss sammen med ham i den himmelske verden i Kristus Jesus".

Her ser du Guds godhet, Guds store og majestetiske nåde. Her ser du at selv om vi hadde begått de mest forferdelige synder, ja, selv om vi ennå lå i dem, så skal ikke noe som helst kunne hindre Guds nåde, så snart vi begynner å tilbe og opphøye Sønnen, og vil tilhøre ham hele vårt liv. Da vil også vi bli rettferdiggjort, tvettet rene, og gjort til Guds barn og arvinger. Og deretter vil vi få leve under Guds store nåde og frihet fra all vår syndeskyld og fra all fordømmelse. Ja, i like stor nåde og frihet fra alt dette som de troende i Rom. I kap. 8: 1 har apostelen sagt at "det er ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus". Så vil nok Gud med faderlig ris og formaninger tukte synden i oss, for å hjelpe oss mot dens forførelse og makt. Men han vil aldri forkaste oss på grunn av noen som helst synd. Tvert imot vil han, som Heb 4: 15 sier det: "ha medlidenhet med våre skrøpeligheter". Et slikt bilde av Guds godhet ser vi altså nettopp her i apostelens omtale av hvordan hedningene ble benådet.

Men hvem kan telle alle de bevis på Guds nåde som vi finner gjennom hele Skriften? Det aller største beviset, som ingen andre kommer opp mot, er selve forsoningens nåde. Hvem kan noen gang, her i livet, fatte høyden og dybden i den kjærligheten Gud viste, da han, fordi han elsket verden så høyt, gav sin enbårne Sønn som et offer for våre synder! Føyt så til dette også alle Skriftens eksempler på Guds nåde og godhet mot de enkelte synderne. La oss bare minnes noen få eksempler på dette: f. eks. Guds godhet mot Adam. Mens menneskene ennå levde i Guds bilde, med all den kraft det innebar, brøt Adam likevel det éne budet Faderen hadde gitt ham. Senere møtte han Gud i en ond ånd og så stor ondskap at han sa: "Kvinnen som du gav meg til å være hos meg, hun gav meg av treet ..." Men da ser vi Guds godhet mot Adam. Akkurat nå bærer Gud fram sitt budskap til Adam; sitt første løftes ord om en frelser!

Eller tenk på Guds godhet mot David. Tross all den nåde og kjennskap han hadde til Gud, til hans bud og hans løfter, begikk han store synder i kjødets lyst, i hardhet og overmot. Men se hvordan Gud likevel bestandig tilgav ham. Legg merke til Kristi kjærlighet og barmhjertighet når han har så stor nød for det syndige Jerusalem, at han gråter over byen (Luk 19). Eller når han fryder seg så over å få vise den samaritanske kvinnen Messias, at han glemmer han er sulten (Joh 4). Eller når han er så opptatt med å få trøstet Peter som var så knust etter fallet, at han først og fremst etter sin oppstandelse møter ham (Luk 24: 34). Eller når han gjør sin skrekkelige forfølger, Saulus, til en stor apostel! osv.

Ja, slik er Gud! Gud er kjærlighet. Alt i oss, enten det er meninger eller følelser, som strir mot dette bildet av Gud, er alt sammen bare bedrag fra vårt vantro hjerte eller djevelen, som alltid vil anfekte oss. Men én ting er sikkert: Synden kommer til å forskrekke oss så gruffullt, hvis den virkelig får tumle med oss - og så enormt kommer samvittigheten og djevelen med alle lovens krav til å forvrengte Guds bilde for oss - at det blir umulig å beholde den rette tilliten til Guds nåde og godhet, - hvis vi ikke bestandig holder øynene festet på Guds eget ord, og de åpenbare bevisene på hans nåde, de vi ser i Skriften.

For at vi skal fatte Guds godhet og strenghet rett, må vi også huske det dette og alle andre eksempler i Skriften viser; at både godheten og strengheten har Kristus som mål, eller har med menneskenes forhold til Kristus å gjøre. At "all Guds nåde är fästad vid Kristus", all Guds nåde er samlet/gitt oss i Kristus. At det er ingen annen synd som kan utelukke oss fra nåden, enn vantro, eller frafall fra Kristus. I det eksemplet teksten vår sikter til, ser vi at de som hadde falt under Guds dom; jødene, jo egentlig hadde mange og store fortrinn framfor hedningene når det gjaldt gjerninger. Ikke minst gjennom deres gudstjenester, deres offer, bønner osv. Men bare fordi de i vantro forkastet Kristus, og søkte å bygge opp sin egen rettferdighet, ble de forkastet. Mens derimot hedningene midt i alle sine forferdelige synder mottok all Guds nåde, fordi de tok imot Kristus (Kap. 9: 30-33).

Ja, dette er noe vi ser gjennom hele Skriften. Gud var alltid nådig mot dem som opphøyet og tilbad Sønnen. Hvor store syndere de enn var, de som kom til Kristus, så ble det aldri spørsmål om syndene deres. De fikk alltid nåde - og fikk leve resten av sitt liv under Guds nåde, så lenge de i omvendelse og tro holdt seg til ham. Dommen til evig fortapelse rammet bare dem som ikke hadde bruk for nåden og Kristus. Derfor skriver Johannes: "Den som har Sønnen, har livet. Den som ikke har Guds sønn, har ikke livet. For dette livet er i hans Sønn" (1Joh 5: 11-12). Så lenge du blir værende i troen, vil du alltid komme til å oppleve Guds miskunnhet og barmhjertighet. Og du vil få se Guds godhet mot deg. Dette taler så Paulus videre om:

Hvis du da fortsetter i hans godhet. Dvs. at du av hjertet har til hensikt å leve livet under Guds nåde. At du lever i troen, og ikke faller fra - enten i selvsikkerhet og forakt for alt som er hellig, eller glir over i egenrettferdighet, som jødene gjorde. For den som glir over i egenrettferdighet, "forkaster Guds nåde" (Gal 2: 21) like mye som den som faller i frekk ugudelighet. Med uttrykket "fortsetter i hans godhet" menes vel først og fremst å bli værende i troen på Kristus, i den mest omfattende betydning, og ikke falle ut av hans rike (konf. Apg 13: 43). Men vi legger merke til hvordan Paulus her sammenlikner situasjonen for de omvendte av hedningene, med jødene. Og at jødene fall forklares med at de "ikke søkte rettferdigheten av tro, men ved lovgjerninger" (kap. 9: 32, 10: 2). Da skjønner vi også at det Paulus her vil ha fram med disse ordene, er at de i hjertets fulle tillit må bli værende i den frie, ufortjente nåden - og ikke gli over i egenrettferdighet og selvsikker kristendom. Det har også vært apostelens mål her å advare mot hovmod og selvsikkerhet. Det er altså dette som er meningen: Hvis du lever livet med et fattig hjertes behov for nåde, i tillit utelukkende til Guds godhet gjennom Kristus, så skal du også alltid få erfare denne Guds godhet mot deg!

Ellers vil også du bli hogd av. Hvis du ikke blir værende i Guds uforskyldte godhet, så går det med deg akkurat som med jødene. Som en død og tørr gren blir du hogd av fra det oliventreet som du nå er podet inn i. Det er dette Herren Kristus også taler om i Joh 15, der han sier at de grenene som ikke bærer frukt, blir tatt bort, kastes og brennes. Og der er det også samme grunn som gis for at det går slik, nemlig at en "ikke blir i ham", "i hans kjærlighet" (v. 6, 9). Men om dem som blir i ham, sier han at de "bærer mye frukt" (v. 5). Den grenen på ham som ikke bærer frukt, skildrer en kristen som nok kan synes å være en gren på ham, men som ikke virkelig lever i hans nåde, i hans kjærlighet. Dette er

da den første og vesentligste lærdommen i ordet om å bli i Guds godhet, eller i motsatt fall bli hogd av.

Men i disse ordene om at "ellers vil også du bli hogd av", blir jo også den villfarelsen at levende kristne ikke skal kunne falle fra, klart tilbakevist. For her er to forhold helt åpenbare: Først at her taler apostelen til levende kristne. For han kan jo ikke si til falske kristne at de skal lære å kjenne og se Guds godhet. Dessuten: hvor stor skade ville det ligge i at en falsk kristen falt ut av sitt uekte samfunn med menigheten? Han ville jo likevel aldri nå fram til Guds evige rike gjennom å fortsette i det falske samfunnet. Dessuten vet vi at når en apostel taler, så mener han alvorlig det han sier. Slik at når han taler som her, om sjeler som lever i Guds godhet, så mener han dem som virkelig gjør det. Og her taler jo apostelen til disse første og ekte kristne i den romerske menigheten. Dette er det første som her er klart og åpenbart.

Det andre er at når Paulus likevel sier: "hvis du da fortsetter i hans godhet. Ellers vil også du bli hogd av", så har han dermed også uttrykkelig sagt fra om at også de levende kristne kan falle fra. - For vi tror vel ikke han advarer mot noe som aldri skulle kunne skje? Når han uttrykkelig sier at "du blir avhogd, hvis ikke du blir i Guds godhet", så kan apostelen aldri ha ment det motsatte; at de grenene som var innpodet aldri skulle kunne bli avhogd! Men dette har vi talt nærmere om under kap. 8: 35. Må Gud bevare alle kristne fra falske meninger! Og måtte vi aldri få oppleve det ordene her taler om: "Ellers vil også du bli avhogd"!

Ikke noe sted gir Skriften støtte til noen som helst kristen i den holdningen at han ikke skal kunne "forføres av slangen" (2Kor 11: 3), "forhekset" (Gal 3: 1) og "falle ut av nåden" (Gal 5: 4). Ordet formaner tvert imot hver éneste en: "Siden det gjenstår et løfte om å komme inn til hans hvile, så la oss derfor frykte så ikke noen av dere skal vise seg å være det foruten" (hava blivitt tilbake) (Heb 4: 1). Alle sammen lever vi ennå bare i prøvens tid. Det som kunne hende de første menneskene mens de ennå hadde Gudsbildet i hjertet, det kan også hende hver éneste levende kristen - gjennom den gamle slangens list og vårt hjertes bedrag. Jødene kunne altså falle fra, på tross av alle nådemidlene de hadde, og Guds herlige åpenbareelser blant dem. Da kan det også skje med oss! For deres fall er skrevet til advarsel for oss (1Kor 10: 11). Derfor har apostelen talt i stort alvor til de kristne: "Vær ikke hovmodig, men frykt!" (v. 20). Men om de levende kristne kan falle fra, så kan også de som er falt reises opp igjen. Dette tilføyer nå Paulus: